

میدان صفِ محاربت آراشت - و ما که در آرزوی
 چنین روزی بودیم - قراولِ بجهتِ صیانتِ اردو گزاشته
 و از قاورِ مُتعالِ اِشتیاعانِ بختی - بر دشمن حمل
 بردیم - تا دو ساعت تمام تنورِ حربِ گرم بود - و
 آتشِ توپ و تفنگِ خرمِ سوریه عمرِ اعدا - بعد از آن
 بخونِ الهی بهادرانِ شیرِ شکارِ صفِ خصم را بر هم
 زده ایشان را متفرق کردند - درین مقام تفصیل
 نامهای اعظمِ امرا که کشته و زخمی و اسیر شدند -
 می نویسد - از جمله مقتولین خانِ دوران - و از
 ما سوریه نجات خاں را ذکر می کند و بعد میگوید
 که این جنگ دو ساعت طول کشید - و در دو
 ساعت و نیم عساکرِ ما غنیمت را تعاقب کردند - پس روز
 یک ساعت از روز باقی بود - که معرکهٔ حربِ بکلی از
 دشمن پاک شد - و چون استحقاقاتِ اردوی ایشان مستحکم
 و مضبوط بود - فرمان دادیم - که از یورشِ دست
 بردارند - و خزانهٔ بسیار و چشمةٔ فیلی و قدری از
 توپخانهٔ پادشاهِ هندوستان و نفائسِ غنائم از هر قسم
 بسببِ این فتح بدست افتاد - و از بیست هزار
 متجاوز از دشمن بر خاکِ هلاک افتادند - و خیلی بیش
 ازین نیز در قیدِ اسار در آمد - بعد ازین جنگ
 فی الفور لشکرِ محمد شاه را احاطه کرد راهِ مرادیت
 به اطراف و حوالی را بر ایشان مشدود ساختیم - و
 توپها و خمپارا را بجهتِ با خاک یکسان کردن

استحکامات مہیا نمودیم۔ چوں اختلال و اغتشاش عظیمی در
 اردو سے ہندیاں راہ یافتہ پہنچ وجہ ادارہ پذیر
 ہوئے۔ محمد شاہ از روسی اضطراب لابر شدہ بعد از
 یک روز در پنجشنبہ ہفتم ذی القعدہ نظام الملک را
 باز روسی ما فرستادہ۔ روز دیگر خود با اعیان ملک
 بہ حضور رسید۔ در وقتے کہ محمد شاہ رو بہ اردو
 سے آمد۔ بہ ملاحظہ میں کہ ما ترکمانیم۔ و او نیز از
 سلسلہ ترکمانیہ و خانوادہ گورگانیہ است۔ فو زائد عزیز
 نصر اللہ میرزا را تا بیرون اردو باستقبال فرستادیم۔
 و چوں وارد نیمہ پاوشاہیے ما گشت۔ نظر بہ ملاحظہ
 قرابت اہلی آئیچہ لازمہ احترام پاوشاہیے سے بود۔
 معمول داشتیم۔ و او مہر سلطنت خود را بہ ما سپردہ۔
 و ما حکم کردیم۔ کہ کسی مستعرض سرا پردہ شاہی و
 متعلقان سراے سلطنت و اُمراء اعیان مملکت نشود۔
 وہیں وقت پاوشاہ و حدم پاوشاہی و جمیع اکابر و
 اعانہ ہندوستان کہ از اردو حرکت کردہ آئے۔ بہ وہلی
 رسیدہ آئے۔ ما نیز در ہیئت و ہم ذی القعدہ
 بجانب وہلی حرکت خواہیم کرد۔ ارادہ این است۔
 کہ نظر ملاحظہ نسبت محمد شاہ و قرابت اہلی کہ
 فیما بین است۔ اورا دوبارہ بر پاوشاہیے ہندوستان
 مقرر نمودہ تاج سلطنت بر سر سے بنیم۔ محمد
 خدایے را کہ بانجام چنین کار ما را قدرت داد۔ بر
 وقایعے کہ وہیں مکتوب نقل است۔ پیچیک از مورخان

ایران و ہندوستان انکار نہ کر دہ اند۔ ہندیاں نسبت
 شکستے کہ در کوزاں یافتند۔ بلکہ مور بعضے از امرا و
 احتیاط بعضے دیگر مے دہند۔ و مے گویند۔ کہ بعد
 از اس فتح باز نادر را خیال مراجعت بہ ایران بود
 بہ راس معنی کہ راضی شد دو یلین استر کینگ گرفتہ
 از سر ملک بر نیزو۔ اما بچوں سعادت خاں کہ در
 اردو مے نادر از جماعہ امرا بود۔ واسطہ راس امرا
 بود۔ و بہ راس واسطہ توقع داشت۔ کہ وزارت را
 بہ او بدہند۔ شنید۔ کہ راس منصب را بنظام الملک
 دادہ اند۔ نادر شاہ را گفت بدہلی برود۔ لاکن راس
 محض افسانہ است۔ بیچ سببے از برائے شکست کوزاں
 بہتر از بے ولی و ہراس لشکر بہشت۔ چنان بہ ہراس
 بر ہندیاں راہ یافتہ بود۔ کہ ہم در حملہ پشت کردند۔
 و قریب بہشت ہزار نفر از ایشاں بہ قتل رسید
 بدون راس کہ بخصم ضرر مے برسد۔ بعلمت راس کہ
 از لشکر نادر نوشتہ اند فقط پانصد نفر گشتہ شدند۔
 راس عدد ہم احتمال دارد۔ کثر است از آرہنہ
 در حقیقت تلف شدہ اند۔ اما بیچ مناسبے بہ عدد
 قتلا مے ہندوستان ندارد۔ و از طبیعت نادر ہم
 بقدر مے دانیم مستنبی داشت۔ کہ نتیجہ چہیں
 فتحی بزرگ را نمود نہ فرماید و موقوف بہ حسد و حیلہ
 چند نفر امرا مے اسیر کردہ باشد بہ اسبابے کہ نادر
 را بر تلخیر ہندوستان مجبور کرد۔ مرقوم گشت۔

علی التحقیق رجالِ دولتِ دہلی بر خلافتِ موّتِ مقررہ
 مابین مملکتین عمل کروند۔ افاغنه را کہ از نیشیبر
 نادر گریختہ بووند۔ پتاه دادند۔ و در این پتاه دادن
 احتمال سے رفت۔ کہ رونے این طائفہ موّت گریختہ
 باز مملکت از دست دادہ را مختصرت و متحدہ و سبب
 حربِ ایراں شووند۔ سفرائے کہ نادر در ایراں باب
 بدای صوب فرستاد۔ نہ جواب و نہ اذن مراجعت
 یافتند۔ باوجود این کہ نادر مکرر کاغذ نوشت۔ اگرچہ
 گویند۔ کہ ایراں عمل نہ از بابِ عداوت بنگہ بجمت
 تعویق در کارا و عدم فیصلہ امور در خانہ بود۔
 لاکن ہرچہ بود۔ مہانہ ڈرستے و خوبے بود برائے
 ایراں کہ نادر بدای سمت حرکت کند۔ اما امر دیگرے
 کہ سبب اغوائے او بہ تشخیر ہندوستان شدہ
 باشد۔ نئے توان یافت۔ مگر خواہش زیادے بجمت
 تاجت و تاراج و مشغول داشتن لشکر و مملکت
 ہندوستان را از توازیج دولتِ ایراں ساختن۔ اما این
 مطلب آخر را اگر ہم گاہے در خاطرش خطور کردہ
 باشد۔ باید مجرّد دیدن آن مملکت دانستہ باشد۔
 کہ بہ بیج و ہم صورت پذیر نیست۔ و پتاء علیہ
 خیالش را از سر بیرون کردہ باشد۔ و ما مجبور ہم
 بہ احترام کردن چینی معلوم ہوتے کہ در ہماں آنے کہ
 مطلوبے بہ ایراں بزرگی قائم است۔ ہمت بر ترک
 آن گماشتہ کلی قطع نظر از آن سے کند بسبب

این که نه تنها یکبارہ چنم از مملکتہ بدیں وسعت و
 سلطنتہ بدیں عظمت و عظمت پوشید۔ بلکہ بند و بست
 کارے ہم کہ فائدہ آں بخورد او راجع شود۔ نمود۔
 مگر حرکت مردانہ و قوت و مروتی کہ در حق محمد شاہ
 نمود۔ بے نہ این بود۔ کہ بیج ملک ہندوستان را
 صاحب نشد۔ لکن ممالک کہ متصرف او شد۔ در
 ازمینہ سابقہ ہمہ متعلق بہ ایراں بودند۔ در عهد نامہ
 کہ در آں اوقات نوشتہ شدہ است۔ ممالک کہ در
 این اطراف آب سہ است۔ بہ ایراں وا گزار شدہ
 حد دو مملکت مقرر شدہ۔ تفصیل ممالک مشطورہ در
 عهد نامہ ازین قرار است۔ کہ جمیع ولایات کہ در مغرب
 رود اتک و آب سہ و نالایے سنگرا کہ شعبہ از
 آب سہ است۔ واقع است۔ یعنی پیشاور و مضافات
 آں و اضلاع کابل و غزنیہ و کوہستان افغاناں و
 ہزارہ و قلعہ بکر و سنگر و خدا داد و سائر بلاد و
 راہبا و مساکین جوکیا و بلوچستان وغیرہا یا ضلعہ
 تنہ و قلعہ رام و قزیہ تریہیں و قصبہ چن و سموالی
 و کثرا وغیرہا از اعمال تنہ و جمیع مزارع و ترے و
 قلاع و قصبات و سواحل از سرچشمہ رود اتک یا
 جمیع راہبا و سکنہ کہ آب مرہور یا شعبہ آں
 ہاں محیط است۔ تا بالایے سنگرا کہ مصب رود است
 بدریا۔ مفوض بدولت ایراں باشد۔ اقصیٰ تمام جواہرات
 و خزائن کہ در ساہایے دراز سلاطین گوگا رہیہ در

پندوستان جمع کرده بودند۔ محمد شاه به نادر داد و
 امرا و اعیان نیز متابعت و کس کرده آنچه از نقد و
 اجناس نفیسه مالک بودند۔ بمالک علی الاطلاق پیروند۔
 بعد از اخذ این هدایا بقیه مالیه از بلاد و مالک
 دور دشت طلبیدند و در تاریخ بنگاله مشهور است۔
 که هنوز اندک از حکومت سرفراز خان در بنگاله
 نگزشته و درست استقرار نیافته بود۔ که شخصی از
 جانب ترمودین خان وزیر رسیده خبر ورود نادر شاه
 را به دہلی رسانید۔ و مالیه یہ سال گزشته را طلب
 کرد۔ سرفراز خان بصوابدید حامی احمد و سایرین که
 اہل مشورت او بودند۔ نہ تنها ادای مبلغ کرد۔
 بلكہ محکم کرد۔ تا خطبہ و سکہ بنام نادر شاه خواندند۔
 و زدند و باب محمد مبلغ سنگین بر ممتولین اہل دہلی
 نیز حمل شد و اما دادن وجہ بر مردم چنداں صعب
 نبود۔ کہ طریقہ اخذ آں و چوں محصلین و جرمزبور
 از اہل خود پندوستان بودند۔ فرصت غنیمت دانسته
 بناے اخذ و جانب گذاشتند۔ و بچہت ہر وہ ہزار
 روپیہ کہ بہ خزانیہ نادر رسانند۔ چہل یا پنجاہ ہزار
 برای خودے گرفتند۔ و بدین سبب مردم را اذیت
 و آزارے کردند۔ تا آنچه دارند۔ بروز دہند۔ بنوعے
 کہ جمعے کثیر از مردم از فرط تشکبجہ و عقوبت ہلاک
 شدند۔ و پیشارے از معتبرین پندو یا بچہت زاین کہ
 در معرض استحقاق و استحقار و نیایند یا بسبب

این که مال را عزیز تر از جان می داشتند - خود
 را تباہ کردند - در اعلائے طبقات پند و خود گشتن
 و منتجیل مرشوائی و فضیحت نشدن عمومی دارد -
 هیچ طائفه در عالم نیست - که در وضع زندگی مثل
 پند کم احتیاج به پول داشته باشد یا به مثل
 این طائفه پول دوست باشد - در وقتی که نادر
 بجانب دہلی در حرکت بود - رعب و ہراسے عظیم بر
 مردم مشتولی شد - و لے بعد از ورود او نظم و نسق
 کہ در لشکر دے بود - سبب اعتماد عمومی الالی شد -
 نادر خود در یکے از سرمایے سلطنت در شہر فرود
 آمد - و بعضے از سپاہیان را بحالات فرشتاد - تا سبب
 آرامے و حمایت رعایا شوند - در تاریخ فرزند صاحب
 مشطور است - کہ حکم کرد - تا ہر کس از لشکریان
 وے بالمشبہ بہ الالی ملک حرکتے خلاف کنند - فے الفور
 گوش و دماغش بریدہ او را منڈ کنند - تا سہ روز
 ہمہ آرامے گزشت - اما در شب چہارم بعضے از اشرار
 خبر فوت نادر را در انواہ انداختند - و خبر فے الفور
 شایع شدہ عوام کالانعام از جاے بر آمدہ بر ایرانیانے
 کہ در اطراف شہر بچہت محافظت مقرر بودند - حمد
 برودہ بے خبر بر سر ایشان تاختند - و ایرانیان چوں
 دستہ دستہ متفرق و بے خبر بودند - تا رفتند - پدانشد -
 چہ خبر است - ہمہ را عرصہ شمشیر ساختند - و چہیزے
 کہ بیشتر سبب نفرت از وناست طبع امرای دہلی

است۔ این است۔ کہ پھوں میں خبر بدیشاں رسید۔
 عساکر ایرانی را کہ بچمت حفظ و حمایت ایشان مقرر
 شدہ بود۔ عوام سپردند۔ بلکہ بعضے از ایشان با اختلاف
 آن بیچارگان مدد کردند۔ تا در پھوں میں قضیہ را
 شنید۔ چند نفر فرستاد۔ تا مردم بفرمائند۔ کہ خبر
 بے پا و خطر در دشت است۔ اما کسانے را کہ فرستادہ
 بود۔ نیز کشتہ شدند۔ تا در با کسانے کہ در دور او
 بودند۔ آن شب را در سراسر خود گزراہید۔ و در
 طلوع فجر سوار شدہ در میان شہر رفت و خواست۔
 تا شورش مردم را فرو نشاند۔ اما این معنی سبب
 از ویاد شورش عوام شدہ سفاہت آغاز کردند۔ ہمہ
 مورخانے کہ تاریخ نادر را نوشتہ اند۔ اتفاق دارند
 بریں کہ نادر نے خواست۔ بہ خلق اذیتے برسد۔ یا
 برساند۔ فریہ صاجب کہ خود معاشر است۔ و دریں
 واقعہ حضور داشتہ است۔ مے نویسند۔ کہ نادر
 انداخت۔ لاکن خطا کردہ بہ یکے از امرا کہ نزدیک
 وے بودند۔ رسیدہ اورا از پا در آورد۔ پھوں نادر
 حال بریں متوال یکت و لشکر ہم دریں دشت از اردو
 بشہر رسیدہ بودند۔ حکم بہ قتل عام داد۔ ہمیں کہ
 دشت لشکریاں بہ شمشیر رت۔ دشت عوام الناس
 از حرکت افتاد۔ از طلوع آفتاب تا وصول شمس برسط
 سما کشتہ بود۔ کہ بالائے ہم مے ریخت۔ گویا تا دیر
 این مردم را شعلہ شمشیر کفایت نبود۔ کہ آتشے در

یکے از محلات زبانہ کشید۔ و بہ جمیع اطراف شہر سرایت
کر وہ خرمین سوزِ جان و مال ز تیرہ روزاں گشت +
ناور بعد از آں کہ حکم بہ قتلِ عام داد۔ بہ مسجد
روشن الدولہ کہ در وسطِ شہر بود۔ رفتہ قرار گرفت۔
و بیچکس را اراے آنکہ بے شفاعت بکشاید نبود۔
تا ایں کہ بالآخرہ محمد شاہ با دو نفر از وزرا پیش
رفتہ ابقایِ مردم را درخواست نمود۔ ناور گفت۔
پادشاہ ہندوستان نباید۔ ہرگز سنجش بہدر پرود۔
و علی الفور حکم داد۔ تا دست از گشتار بردارند۔ و
چنانکہ جمیع مہور خین نوشتہ اند۔ فی الفور اطاعت
شد۔ و ہمیں دلالتِ قوی است بر نظم و نسق کہ در
شکر سے بودہ است۔ و عدو قتلے بہ اختیارات ذکر شدہ
است۔ و از وضعی کہ ایں گشتار واقع شد۔ مشکل
است۔ کہ تحقیقاً بتوان معین کرد۔ و فریذر صاحب
صد و بیست ہزار مے تولید۔ ویکے دیگر از مہرران
فرنگستان قریب ضعفِ ایں عدد مے گوید۔ یکے از
معتبرین مہور خان ہندوستان ہشت ہزار ذکر مے کند۔
ایں قول بہ صواب اثر مے نماید۔ دو نفر از امرا
کہ گمان بر انجمن ایں رفتہ بر ایشاں مے رفت۔
چوں صورت واقعہ بدیں نوع انجام یافت۔ گریختہ
بہ قلعہ کوچکے کہ قریب بدہلی بود۔ پناہ بردند۔ عساکر
ناوری ایشاں را تعاقب کردہ بچنگ آوردند۔ و با
ہر کس کہ گمان مے رفت۔ یا ایشاں در آں کار دستے

داشته اند - به قتل رسانیدند - قریب چهار صد نفر از
 اینان عرصه تلف گشتند - چند روز بعد ازین داعیه
 عروسی پسر دوم نادر با یکی از شاهزادگان خانوادۀ
 تیمور واقع شد - محافل سوگ و سوز به مجالس سوگو
 شور مبدل گشت - غالب امایه و دہلی مردم بے مایه و
 لئو و لعیب دوست اند - یکی از مصنفین ہندوستان
 گوید - کہ بنیارسے بر رفتن ایرانیان آنسوس میخوردند -
 و ہنوز لشکر ایران دہلی را را نکرده بود - کہ مقلدہا
 و بازیگرہا بناے تقلید را گزاشته ہماں رشوا پہاے کہ
 در آن ایام کشیدہ بودند - در مجالس سبب عیش و
 سرور شد - و الفیضہ ایام اقامت نادر در دہلی پنجاب و
 ہشت روز بود - قبل از آن کہ دہلی را را کند - با
 محمد شاہ خلوت کردہ تا مدتہ در صحبت مشغول بود -
 ظن بعضے این است - کہ نصائحی کہ در باب توام
 دولت و دوام مکننت وے در کار بود - بویے نمود -
 بعد از آن اُمرآ و اعیان را طلبیدہ ایشان را باطاعت
 و دوستخوایی محمد شاہ سفارش نمودہ - و در آن باب
 تاکید بلیغ فرمود - و ہمچنین کاندے بدیں مضمون بحکام
 اطراف فرستاد - بعد از ترغیب ایشان بہ سلوک در
 جادہ استنقیم متابعت و اقیاد نوشت - کہ من و
 محمد شاہ یکرو حیم در دو بدن - اگر خدا نخواستہ خبر
 طغیان شما بالنسب بہ پاوشاہ گوش زد من شود - نام
 شما را از صفحہ خلقت محو خواہم کرد - با بجملمہ اگر چه

یا امرای و ہلی بنوع خویشی سلوک کرد۔ اما ازین حکایت معلوم می شود۔ کہ چہ نوع ایشان را شناختہ است + روزی از قزوالتین کہ در آن اوقات وزیر بود۔ پڑید۔ چند زن در سرائے داری گفت۔ ہشت صد و پنجاہ تاور رُو کے بہ مہدام کردہ گفت۔ صد و پنجاہ زن دیگر از اسرا بخانہ وزیر بفرستند۔ تا سبب میں باشیگری داشتہ باشد۔ مقدار غنیمتے را کہ از ہندوستان برود۔ مختلف ذکر کردہ اند۔ بعضے گویند کہ متجاوز از ہفتاد و تین اشتر لیگ نقد و جنس بود۔ از ہمہ کمتر تخمینے کہ کردہ اند۔ خیلے بیش از سی تین است۔ و بیشتر آن جواہر نفیسہ بود۔ در عہ ضی راہ شنید۔ کہ بعضے از جواہر ہائے شاہی را لشکریاں مخفی کردہ اند۔ بنا بریں محکم کردہ۔ تا اسباب جمیع لشکر را بچشمہ کردہ ہر جا جواہرے یافتند۔ بجز خزانہ کردند۔ اگرچہ لشکریاں مخفی را مکروہ داشتند۔ لاکن بجز اطاعت راہ دیگر نیافتند۔ و ہمیں دالت توی است۔ بر مال نظم و نسقے کہ در عساکر وے بودہ است۔ با جمعے امرایے رایاں کہ در این باب صحبت داشتیم۔ این حرکت تاور را حمل بر تدریسے کردند۔ نہ بر بخل و حرص۔ بلکہ مے گفتند۔ کہ تاور مے دانست۔ کہ سگ سیر بہ شکار و عسکر مستغنی بہ کارزار مے رود۔ اہ با این ہمہ با قاطبہ لشکریاں بمرآت و جہربانی سلوک مے کردند۔ در تاریخ میرزا مندی مسطور است۔ کہ

در فتح قندهار رسد مایه موجب لشکریان را به اتمام
 ایشان داد. و ضعف این مبلغ بعد از فتح کونال -
 و باز هم بیشتر قبل از این که از دہلی حرکت کند -
 در حق عساکر بدل احسان کرد. در مراجعت از
 ہندوستان رنج و کلفت بے نہایت بسبب اشتداد
 گرما و حرارت ہوا عائد حال لشکریان وے گشت -
 و عبور از رود پنجاب و آنک نیز بہت حادثہ کہ
 بر پلہا رسید - در عمدہ تعویق افتاد - و ہنچنین وقتے
 مقاوم شد کہ کوہستان ہماے کابل بہ عزم چپاول
 اُردوے او کر بستہ آند - پناہیں نادر کسانے را فرستاد -
 تا آن طائفہ را مبلغ خطیر دادہ از آن ارادہ باز
 داشتند - و این صورت نیز سبب تعویق حرکت لشکر
 شد. و چون وضع ملکہ کہ این لشکر از میان آن
 باید عبور کند - و اسباب و اثاثہ و اموال عظیمی کہ ہمراہ
 داشتند - و خطرے کہ بر اندک اعتشاش اُردو
 مترتب سے شد ملاحظہ شود نے توان بر پیش بینی
 و عاقبت اندیشی کہ دریں مقام بکار برآو - نادر را
 ملامت کرد + و چون بعد از مراجعت از ہندوستان
 بہ سالہ خراج ایران را بہ رعایا بخشید - و جمعے کثیر
 از ازیاب صنایع و مطرب و منغنی از ہندوستان آوردہ
 نو - مزوم راگماں این شد - کہ دولتے بے نہایت
 بچنگ شاہ و لشکر افتادہ - بعد از ہں بہ عیش و
 عشرت صرف اوقات خواہند کرد - و ہنچنین از

قرٹماے دراز الایلیٰ ایراں فیل نمیدہ بودند۔ مگر تصویر
 آن جانور را در تماثیل و آثار قدیمہ - و پچوں نادر
 فیلمایے بسیار از ہندوستان بہ ایراں آورد۔ الایلیٰ
 آن مہکت وے را شلنے شاپور و تائے انوشیرواں بلکہ
 از ہر دو بزرگتر خوانندہ و منقول است۔ کہ بعد از
 فتح ہندوستان عساکر نادری ایل آرام بودند۔ لاکن
 نادر خوب سے دانست۔ کہ انجام آرمیے لشکر بد تائے
 کشور است۔ لہذا بعد از عبور از رود اتک جنگ یکے
 از امرا را کہ در آن وقت بر بلاد ہند حکومت داشت۔
 پیش نہاد خاطر ساختہ در حرکت آمد۔ در اول نہضت
 نادر شاہ بجانب ہندوستان امیر مرزبور اظہار ہوا خواہی
 کردہ بود۔ بہمت ایں کہ ایں معنی را ممتہ استبدال
 خود سے دانست۔ انا پچوں بنا بر معاہدے کہ ما بین
 محمد شاہ و نادر شاہ وقوع یافت۔ مالک وے ضمیمہ
 دولت ایراں گشت۔ تغییر تدبیر دادہ خدائیں خود را
 در قطع اثر کوٹ نہادہ خود حرکت ندلوسی نمود۔ لاکن
 پچوں مستقر حکومت او را گرفتہ بہاد تاراج و غارت
 دادند۔ از ور اقیاد پیش آمدہ خود را بحایت نادری
 سپرد۔ نادر آنچه دانست۔ از وے گرفتہ حکومت شد را
 کما فی السابق بہ او گذاشت باین شرط کہ بخران گزار
 دولت ایراں باشد۔ یکے از الایلیٰ انگلند کہ دریں
 اواخر از جانب حکومت ہندوستان بہ سفارت شد
 نامور شد۔ کتابے نوشتہ۔ در آن مشطور است۔ کہ در

عهد محمد شاه که خبر نهضت نادر شاه منتشر شده موجب
 در ضمایر خلایق انداخته بود - میر نور محمد عباسی کالوری
 که بر حسب وراثت در ضلع سیوی که سیری نیز خوانند -
 و اضلاع دیگر فرمانروا بود - و بعلاوه حکومت نادر
 بقض از امرانست به خانواده او اعتقاد باطنی داشتند -
 چوں که امیر صادق علی خان را که در آن وقت از جانب
 محمد شاه صوبه دار شده بود - مشاهده کرد - فرصت یافته
 بآو قرار داد - که سه لک روپیہ گرفته حکومتی شد را با
 او واگذار کند - صادق علی خان نیز راضی شد - قدری
 از مبلغ مژبور داده شد - و باقی هنوز باقی است - این
 معامله در سنه هزار و صد و پنجاه هجری صورت گرفت - و در
 هزار و صد و پنجاه و دو نادر شاه لشکر کالوری را شکستہ -
 امرای این طائفہ به قلعه امر کوٹ که در بیابانے بائر واقع
 است - پناه بزدند - لکن بالاخره امر بریں قرار یافت -
 که سلسلہ کالوری نسلاً بقدر نسیل حکومتی شد مقرر
 باشد مشروط بر این که ہر سالہ خراج معین بسلاطین
 ایران بفرستند - و چنین مے نماید کہ محکام اداریہ این
 سلسلہ خراج مژبور را سالیانہ میدادہ اند - میر نور محمد
 در سنہ ہزار و صد و ہشتاد و پنج ہجری فوت کرد -
 و ہشت نفر بقدر ازو از سلسلہ کالوری در شد حکومت
 کردند - تا در سنہ ہزار و صد و نود و ہفت کہ میر
 فتح علی تالیہ عبد اللہی را کہ آخرہ سلسلہ کالوری است -
 بیرون کردہ شد سا مالک شد - و محکام حال از نسل

او هستند - گفته اند: قلعه امر کوٹ از صنوبر بسند محسوب -
 و در بیست و شش درجه و بیست و سه دقیقه عرض
 شمالی و صد و شانزده درجه و بیست و پنج دقیقه طول
 شرقی واقع است - و درین اوقات از توابع راجه جو پور
 است - در وقتیکه پهایوں از هندوستان گزشت - اول
 راجه امر کوٹ پناه برد - و قولد پسرش آلبر که از نمانت
 اشتهار از تعریف مستثنی است - در آن قلعه شد +
 الفتمه بعد از فتح بسند نادر شاه به پرات رفت - و در آنجا
 جوهرات و عنایک را از بسند آورده بود - بنظر خلایق پلوه گر
 ساخت - و بر تخت طاووس محمد شاه که مرصع بود با اقسام
 و انواع جوهر نفیس - نشسته صلاے عیش و رواد - و
 تا چند روز دجوه مملکت و قواد و سپاه و سایر طبقات
 ناس بساط نشاط گسترده اوقات به لهو و لعب مضر و
 داشتند - لاکن نادر پچنین سے نماید - که همیشه از بیکاری
 و تعطیل لشکر آندیشناک بود - لهذا بعد از انقضای ایام
 عیش از پرات در حرکت آمده با پسرش رضا قلی میرزا
 ملاقات نمود - و او سایر شاهزادگان را به هدایای
 ناموگان و عوایط پدران نمودند ساخته بجانب بلخ
 خلف عثمان عزیمت نمود - و در آنجا به تهیه اسباب
 فرود از رود جیحون پرواخته تادریب پادشاه بخارا را
 که در ایام غیاب او به هندوستان بر خلافت معاہدت
 مابین فرستادند و این طراف خراسان را در
 معرض تاخت و تار آورده بود - و جگر پخت ساخت +

سبب حرکت نادر بدان صفحات ہم از اول بر ہم معلوم
 شد۔ او را ارادہ این کہ بشرطِ تَخَوُّرِ مملکت ازین سمت دید۔
 نبود۔ زیرا کہ میدانست اداره و نگاہدارے ممالک مشغول
 در آن اطراف از بیخبرانکجا خارج بود۔ ولے میخواست۔
 از ہماں نہرے کہ آن طائفہ ہر سالہ بائیلے سرحدات ایران
 چنانکہ اند۔ بایشان بچشانہ ابو الفیض خاں کہ در آن
 اوقات سردارِ اورنگ بود۔ و خود را از نسل چنگیز میدانست۔
 چوں خبر حرکت نادر را شنید۔ ہراس بر دے مسئول گشت۔
 وزیرِ خود را فرستاد۔ تا مگر بہ اظہارِ انقیاد آید بر آتش
 قدرِ پادشاہ زند۔ نادر وزیرِ دے را بارغز از ملاقات کردہ
 پا او گفت۔ کہ اگر ابو الفیض خاں خواہد۔ کہ خود را از
 ہلاک و مملکت خود را از خرابی ایمن وارد۔ باید بدون
 تهاون تقدم فرمانبرداری پیش آید۔ و ہم در آن وقت کہ
 این گفتگو در میان بود۔ لشکرِ ایرانی بجانب بخارا کوچ
 کردہ پنج روز بعد از عبور از بیخوں در دوازده میل بخارا
 فرود آمدند۔ شہر بخارا از بیخوں بیش از پنجاہ میل
 مسافت ندارد۔ لکن نادر از بالای رود خانہ عبور کردہ
 بود۔ بالآخرہ قضیہ باہنجیا ختم شد۔ کہ ابو الفیض خاں
 خود با تمام اُمراءِ لشکر بسراپردہ نادر شاہ رفتہ کہ بیہ
 سلطنت را بر پایے وے نہاد۔ نادر او را محترم داشتہ
 محلے شایستہ در مجلس بجمت او مُعین ساخت۔ و چند روز
 بعد ممالک او را باو واگذار نمودہ او را دوبارہ بہ ایالت
 خویش مقرر نمود۔ مشروط بر این کہ کاری التایق

بجیوں صد مابین مملکتین باشد۔ و این معاہدت بمزادجت
 مابین دُختِ اَبوالفیض خاں و برادر زادہ نادر استبحکام
 یافت۔ و چھتے کثیر از ایلات ترکمانیہ و اوزبکیہ برضائے
 اَبوالفیض خاں در سلک سپاہ نوری انتظام یافتند۔ بعد
 از آن متوجہ خوارزم گشت۔ و ممالک خوارزم کہ در
 سمت مغرب بخارا واقع است۔ از دو طرف رود بجیوں
 گرفتہ تا ساحل بحر خزر میرود۔ الہروز امیر آل ملک
 مکرر اطراف بلاد ایران را عرضہ نہب و غارت ساختہ
 بود۔ و چون خبر توجہ نادر را بدان صوب شنید۔
 بہ مصانت قلہ و حصانت عقل خود متعمد و مقرر گشتہ
 پای مقاومت بر زمین مخالفت افشرد۔ پادشاہ بخارا
 چند کس بدو فرستادہ او را بہ اطاعت و اقیاد نادر
 نصیحت کرد۔ و آل تہ روزگار نہ تنہا بشد دوستانہ
 او را خوار شمرد۔ بلکہ فرستادگان او را بہ قتل رسانید۔
 این حرکت کہ برخلاف جمیع قوانین است۔ موجب اشتعال
 نائرہ غضب پادشاہ ایران گشتہ۔ بعد از آن کہ لشکر
 وے را شکست۔ وے را اسیر کردہ با بہت نفر از امرای
 بزرگ او بقتل رسانید۔ و ممالک او را بہ طاہر خاں کہ
 بنا بر قول میرزا مہدی نوادہ ولی محمد خاں چنگیزی و
 با سلاطین توران بنی عم بود۔ بخشید۔ و در زمستان
 ہمیں سال کہ ہزار و صد و پنجاہ و سہ ہجری بود۔
 بجانب کلات رفت۔ ہم از اوایل عمر نادر را بہ کلات تعلق
 تام بود۔ و بخمالی این کہ آخر عمر را در آنجا بسر برد۔

حکم کرده بود۔ کہ استعکاماتِ آن را تعمیر و اصلاح کنند۔
 و سرانجام بزمست مقام خود در آن بسازند۔ و آب انبارها
 و بزرگها و تالابها بزمست فائدهٔ زراعت بنا کنند۔ و همچنین
 فرماں داد۔ تا جمیع خزائن را بدانجا برند۔ در کتاب
 ابنز صاحب منظر است۔ کہ کلات قریب یک درجه در
 شمال مشرق در راه مرو و شاه جهان در جائے واقع است۔
 کہ آن را از در کوہ گویند۔ و اطرافِ آن همه کوہستان
 است۔ و آن کوہبست بسیار بلند و فقط دو راه تنگ
 دارد۔ بعد از آن کہ بقدر بفت میل بالا می روند۔
 سطح نمودار می شود۔ کہ قریب دوازده میل مخطوط آن
 است۔ و چشمهای خود بسیار دارد۔ و عند و برج
 در آنجا بقراوانی حاصل می شود۔ سکند آتجا در چادر
 زندگی می کنند۔ فقط عمارتیکه درین سطح نیکو آیین بنظر
 می آید۔ دو برج و عمارت کوچکی از مزمر است۔
 کہ نادر بنا کرده است۔ بوجها را بزمست همانفلت راه
 و خانہ را بزمست مقام خود نادر ساخته اند۔ و چون سطح
 مزبور را بنا کرده بقدر پانزده میل دیگر بالا روند۔
 بقدر کوہ می رسند۔ در آنجا سطح دیگر به نظر می آید۔
 کہ اگر چه به بزرگی قطع اول نیست۔ اما در حاصل چیزی
 باں برابری می کند۔ درین جا نیز دو برج کوچک
 ساخته اند۔ کہ سر کوپ راه است و فقط بنا نیست۔
 کہ بزمست استعکام قطع کلات ساخته شده است۔
 اشکالے کہ در گرفتین کلات و قطع سفید است۔ همان

صُعُوبَتِ رَاهِ اسْت - و چوں بر قلّۀ کوه واقع اند - هرگاه
 سنگی از کوه بغلطرت - اگر سبب تباہی نشود - سدّ راه
 دشمن نخواهد شد - الْقَصَّة بعد از اقامتِ قلیلی در کلات
 بسنت مشہد کہ پای تختِ مملکت قرار داده بود -
 رفت - و در مدتِ سه ماہ اقامت در مشہد داد عیش
 داده علی الاتصال بہ بسطِ بساطِ نشاط و اتمساک
 اکتیخال و تزیین - و در مدتِ پنج سال پنج پادشاه مغلوب
 شدہ بود - اشرف و حسین دو امیر افغان - محمد شاہ
 پادشاه ہندوستان - ابو الفیض خان پادشاه بخارا -
 والبرہ و اعلیٰ خوارزم - و ایران از چنگِ ملل اجانب
 استیخلاص یافتہ - حدودِ منگک از طرفِ شمال تا رود جیحون -
 و از جانبِ مشرق تا ستر استگ رفتہ بود - و رعایا بوعده
 نادر منتظر بودند - کہ عسکرِ عثمانی را از سواحلِ دجلہ و
 فرات برانند - اما رعایتِ نام و منگک اقتضای آن میکرد -
 کہ ابتدا بارتقامِ مخون برادرش ابراہیم خان کہ در چنگ
 لڑکی گشتہ شدہ بود - پروازد - و ابراہیم خان مزدکے
 رشید و بہادر بود - و نادر بوسے اعتمادکے تمام داشت -
 و بعد از قوت وکے پسر او را چوں فرزندان خود رعایت
 میکرد - و تئیکہ لشکر بجهتِ تشبیب و تادیب لڑکیہ
 بجانبِ داعتقان در حرکت بود - قضیہ روکے داد -
 کہ منگک بر شیشہ امیر جمیع امارتے ایران زد - و
 بخوبی واضح کرد - کہ انجامِ مملکتے کہ ادارہ آن موقوف
 بر راکے و رویت و خواہش یک نفر حاکم بالاستقلال

است۔ چہ خواہد بود۔ فوجی کہ اغلب آل اقاغت بودند۔
 پیش رفت۔ و بجلاوتی فوق العادہ کار بر لڑکیہ تنگ
 کردہ بودند۔ نادر بہ تعجیل از راہ مازندران بمدو ایشاں
 مے ستافت۔ و دشتی در پیکے از جنگلہاے مازندران از پشت
 درختے گلہ بہ دے انداختند۔ کہ دشت وے را زخم
 کردہ ایش را سقط نمود۔ رضا نقلی میرزا کہ در آنجا
 حضور داشت۔ رفے الفور بہ طالب آل شخص مرکب
 بر انگشت و جمعے دیگر نیز متابعت وے کردند۔ اما
 بسبب درختہاے زیادہ نتوانستند کسی را پیدا کنند۔
 حریف خود را در میان درختاں زدہ بدر رفت۔ وے
 بعد از چندے گرفتار شد۔ میرزا ہدی گوید۔ کہ
 نیک قدم نام تلام وداور تائینی بانخواستے آقا میرزا ولی
 دلاور مصدر این حرکت شدہ بود۔ آقا میرزا در ازاسے
 صدور این خیانت بہ معرض سیاست در آمدہ۔ چوں
 با نیک قدم اقرارے جان بخشی شدہ بود۔ او را از
 ہر دو چشم کور کردند۔ این واقعہ اگرچہ اثرے
 غریب در خاطر نادر کرد۔ لاکن باعث فشخ عزیمت وے
 نشد۔ و چوں بہ داعستاں رسید۔ طوائف لڑکیہ
 دشت از جاں شمنہ بہ مقابلت وے پلے مقاومت
 فشردند۔ کوبستنان آل صفات نیز ممتد بہادریے این
 طائفہ گشت۔ چنانکہ غلبے بر ایشاں متعذرے نمود۔
 شجیان لشکر ایرانی از جنگ بہ تنگ آمدند۔ و دولت
 روس از زیم آل کہ بسادا پچوں نادر لڑکیہ را مغلوب

ساخته به پلاد روسیه پروازد - در هشتاد و نه سال با استعداد و
 تہیہ اشیا بہ محاربت مشغول شدند - و این عمل سبب
 اطمینان روسیہ گشت - بیشتر از بیشتر ثبات و تہیہ شدند -
 تا بالآخرہ نادر بعد از مسود قلیل و زبان زیاد
 مجبور مراجعت شد - از روزیکہ در جنگل مازندران
 بہ وسع تیر انداختند - از پسرش رضا علی بدگمان شدہ
 بعد از مراجعت با حضور او فرماں داد - و بجزد ورود
 او حکم کرد - تا او را گرفتند از جلیہ بصر عاری ساختند -
 یکے از محرزین معتبر فرنگستان کہ دو سال بعد ازین
 مقدمہ بایران رفت - مینویسد - کہ شخصے کہ در جنگل
 بہ نادر تیر انداخت - بہ تحریک رضا علی میرزا مصدر
 آن امر شد - و رضا علی میرزا اگرچہ رشادت و قابلیت
 داشت - اما شدید العمل و ظالم بود - و می گوید -
 کہ در ایامی کہ نادر بہ ہندوستان رفتہ بود - خبر فوت
 او بایران رسید - و چون رضا علی میرزا این خبر را
 شنید - نام پاؤشاہی بر خود نہادہ شاہ لہنہاسب بیچارہ
 را کہ در سزواری مقید بود - بقتل رسانید - اگرچہ قتل
 لہنہاسب بر ہمیں نہج واقع شد - کہ محرز مذکور می گوید -
 لاکن بعضے را عقیدہ آن است - کہ این کار بحکم نادر
 بود - و ہم او گوید - کہ چون نادر از کار پسر آگاہ و
 مجرم او متیقن گشت - در کمال نرمی و عطوفت با
 وسع گفت - کہ اگر خطای خویش اقرار نمودہ از کردہ
 تا دم شود - ترک ما مضی گشتہ از گناہ او خواہ گذشت -

پسر ازیں معنی ایبا کرده سخنانِ دُرُشت گفتن آغاز
 نهاد۔ و گفت۔ فخر من است۔ کہ عالمے را از چنگ
 ظالمے ربائی دهم۔ لاجرم سقطا گفتن پسر مورث سقط
 کردن پدر گشت بکشیدن چشمش فرماں داد، احتمال
 دارد۔ کہ مَحْرَبِ مَشَارُ الْبِیَةِ رِیَسِ خِبر را از بعضے از متعلمین
 نادر شنیده باشد۔ و آلا بیچ وجه نمے توان رِیَسِ قول را
 قبول کرد، میرزا مهدی صریح مے گوید۔ کہ نادر
 با عوایے بد گوہراں فریب نخورده باریں عمل شنیج اقدام
 کرد، و یکے از اطبالیے فرنگستاناں کہ در آواخر ایام
 حیاتِ نادر با وے بود۔ بیناہیے رضا قلی میرزا را
 ثابت میکند۔ و بعد میگوید۔ کہ نادر از کردوے خود چنان
 پشیمان گشت۔ کہ پنجاه نفر از آمارا کہ در آل واقع
 حضور داشتند۔ بہ سائبے اینکہ چرا شفاعت نکردند۔
 بقتل رسانید، از روزے کہ در مازندران زہر با و
 انداختند۔ روز بروز نحسوتِ طبعش بروزے داشت۔
 و فائز نشدن بمقصود در چنگ لڑکی نیز ممتد رِیَسِ
 معنی گشتے گوش بقول مؤسمنانِ رضا قلی میرزا کرده
 در حالتِ غضب او را کور کرد، گویند۔ کہ پُحوں
 چشمِ تَوْرَۃِ الْعِیْنِ خود را کند۔ گفت۔ نضایح اعمال
 تو سببِ ایں امر شد، رضا قلی گفت۔ تو چشم مرا
 نکندی۔ بلکہ چشم و چراغِ ایراں را کور کردی،
 میرزا مهدی گوید۔ کہ بعد ازیں واقعہ نادر نہ بر خود
 آرام و نہ بر دیگران روا داشت۔ بعد ازیں قضیۃ

آنچه از وے منقول است - تباہی افعال وے است - مگر
 جنگی که در عرض سه سال با عثمانی کرد - و درین حرب
 نیز هیچ یک از باوریها و ولیریها که در مذکور سابقه
 از وے دیده شده بود - مشاهده نشد - لشکر ایرانی
 کوششها برای تشخیر بصره و بغداد و موصل کردند -
 ولی کارے از پیش نبره دهند و در اول سال وید نادر
 بجهت مقابله لشکر عثمانی که تا قریب پایتوان رفته
 بودند - حرکت کرد - و گویند - که میخواست در همان
 صحرا که ده سال پیش با دشمن جنگیده بود - بار دیگر
 با خصم دست در گم زند - اما سردار عثمانی تدریجاً رومی
 بگریز نهاد - و در دست سپاهیان خود بقتل رسید -
 و بعد از قتل سر لشکر بروج و مزج بحال لشکریان
 راه یافتند باسانی هزیمت یافتند - و این آخرین فتحی
 است که نادر کرد - و در همین اوقات پسرش نصرالله
 لشکر از عثمانی را در وپار بکر هزیمت داد - اما نادر
 چون از حال متور مستحضر بود - در مصالحه با بزرگ
 تعجیل کرد - و درین مصالحه ازینکه مذہب جعفری را پیغمبر
 مذہب قرار داده رکنی مخصوص بجهت ایشان در مکه
 بنا کنند - ذکرے نشد - قرار برین شد - که اسرای
 طرفین رانی باشد - و از حاج ایرانی در عرض راه مکه
 و مریه حمایت و رعایت شود - و تمام ممالک عراق و
 آذربایجان مستعلق بایران باشد - مگر بعضی جا که در
 زمان شاه اسمعیل بدولت عثمانی تعلق داشته است -

اِتِّفَاقِ کَلِمَةٍ کَسَانِے اَسْت - کِه تَارِیخِ نَادِرِ رَا نُوْشْتِه اَنْد -
 کِه دَر بَیْجِ سَالِ آخِرِ اَیَّامِ سَلْطَنَتِ ظَلَمَنے کِه اَو بَر رِعِیَّتِ
 کَرْد - دَر بَیْجِ تَارِیخِ نَشْلِ نَشْدِه اَسْت - چُون دَوْلَتِ
 هِنْدُوْستَانِ بَدَسْتَنش اُقْتَاد - عَرَقِ سَخَاوَتش دَر حَرکَتِ اَمْدِه
 خَرَجِ سِه سَالِه رَا بِه رَعَايَا نَحْشِيدِه - لاکِن دَوْلَتِ اَمْرِ خُوْد
 رَا کَرْد - خَوَارِشِ زِيَادِه کَرْدَن پَيْدَا شَد - آسِجِه دَاشْت -
 بِه کَلاتِ فَرَسْتَادِه عَلَيِ الْاِتِّصَالِ بَارَسْتِحْکَامِ اَنْ کَوْشِيدِه -
 دَخْرَجِ سِه سَالِه کِه بَنَحْشِيدِه بُوْد - اَسْتِزِه دَاد کَرْدِه نَه تَنْشَا
 مَوَاجِبِ نَشْکَرِ رَا اَز اَنْ مَيْدَاد - بَنگِه رُوْزِ بَرُوْزِ بَر خَزَانِه
 عِلَاوَه مے کَرْد - دَر طَرِيقِ اَخْذِ رَايِی نُوْجُوْه بُوْجُوْه بَسْتِيَار
 اَز ظَلَمِ وَاذِیْتِ وَا زَارِ بُوْد - نَادِر مے دَانِشْت -
 کِه بِه چَهْتِ رُوْحَانِيے کِه يِه مَذْهَبِ اَهْلِ سُنَّتِ دَادِه بُوْد -
 دِلِ مَرُوْمِ بَا وَا مَئِيں نَبُوْد - وَا زِيں چَهْتِ کِه عَلَمَاے سُنَّتِ
 رَا مَشَايِے رَايِی اَمْر مے دَانِشْت - بَشْتَرِ تَعْدِي مے کَرْد -
 وَا هَم بَدِيں سَبَبِ بِه کَسَانِيے کِه هِنُوْزِ مُتَقَدِّمِ مَذْهَبِ شَبِيْعَه
 بُوْدَنْد - اِعْتِنَادِ نَدَاشْت - يَا اِعْبَارَتِ اَحْرَسُ اَز جَمِيعِ اَمَالِيے
 اَيْرَاں اَيْمَن نَبُوْد - زِيَادِه اِعْتِنَادِ مے کِه دَاشْت - يِه اَفَاعِدِه
 وَا تَرَاکِمِه بُوْد - کِه دَر نَشْکَرِ وَسْے بُوْدَنْد - اَمْرَايِے اَيں دُو
 طَائِفَه دَر نَزْدِ وَسْے کَمَالِ اِحْتِرَامِ دَاشْتَنْد - وَا هَر يَكِ اَز
 اَمْرَايِے اَيْرَاں کِه صَا حِبِ اِقْتِيَادِ بُوْدَنْد - يَا دَر مِرَا جِ
 مَرُوْمِ رُوْسُوْفِيے دَاشْتَنْد - بِه يِهَانِه اَز پَا سِه دَر آوَرْد -
 اَيں کَارِهَا بِالطَّبِيعِ سَبَبِ تَنْفِيقِ طَبَايعِ وَا مَرِ جَارِ قُلُوْبِ کَشْتِه -
 دَر اَحْرَافِ مَمْلُکَتِ هَر جَا مَرَسْے بُوْد - کَرْدَن کَشْتِيدِه - چِنَا نَچِ

فارس و شیروان و مازندران هر سه در یک وقت باغی
 شدند - و این اخبار زیاده موجب اشتعال شعله غضبش
 گشته - ازین پیش اگر یک یک گشتی - از آن پس شهر
 به شهر گشته میرنگشته - چنانچه میزرا حمدی گوید - مردم
 منازل خود را رها کرده از قلم او به غارها و بیابانها
 ماوا گزیدند - و مشغول است - که در وقتیکه به
 نادیب یا از پیو تعذیب برادر زاده خود علی قلی خاں
 که در سبستان باغی شده بود - در حرکت آمد - اراده
 کرد - که تمام ایرانیانے که در لشکر وکے بودند - قتل
 رساند - و شک نیست - که درین وقت تغییر مزاجش
 به حدکے بود - که قریب به جنوں رسیده بود - ابتدا
 بعضی از امرای معتبر که شنیدند - نام ایشان نیز در
 رفتن کسانے است - که نادر عزم قتل ایشان را
 دارد - از آنخلاص خود را در اسنهداک وکے دیدند - و جهاد
 نفر به این عزم قدم جرات پیش نهادند - از آنجمله
 محمد علی خاں انصار و صالح بیگ سررتیب قونج خاصه
 بود - در شب به بهانے کار ضرور به خیمه او تاشند -
 و چون مردم معتبر بودند - قراولان ایشان را مارح
 نشده بدرون خیمه رفتند - صدا نادر را از خواب
 بر آویخت - و خون دو نفر از ایشان را ریخت - لاکن
 صالح بیگ شمشیر سے بر آورده از پاسے درآمد - طبیعتا
 این مرد غریب از ملاحظه وقایع معظمه ایام حیات
 او بهتر تمبیده کے شود - چون نسبه شائسته نداشت -